

hetwelk *Spectator* gelegenheid gehad heeft te doorloopen, en dat hoogstwaarschijnlijk met den aanvang van het volgende jaar ter perse gelegd wordt, zal voor de militaire letterkunde, der officieren van het Nederlandsche leger geene onbelangrijke bijdrage zijn. Het is getiteld: *Bijdragen tot de krijgsléer*, (in drie of vier deelen te vervolgen, waarvan elk deel, een geheel afzonderlijk gedeelte der krijgsléer bevat, en dienvolgens als een volledig werk kan beschouwd worden,) door J. C. V. R. (1)

Spectator.

W I J Z E,

OM, WANNEER MEN BIJ INVERSIE IN BATAILLE STAAT, HET SPOEDIGST DE REGTE ORDE TE HERNEMEN, OF VIEL ZICH WEDER IN KOLONNE TE STELLEN.

Wanneer een bataillon in pelotons gebroken, op heele distantie met den regter vleugel aan het hoofd in marsch is en zich spoedig in bataille moet formeren, het front naar de opposite kant der directie, en er geen tijd is, om *ter regter zijde* in bataille te komen; zoo wordt verrigt, hetgeen het reglement voorschrijft, B. S. § 335—339, en op het kommando *Guides ingerukt*, begeven zich de pelotons kommandanten gezwind, vóór langs het 1ste gelid heengaande, naar den regter vleugel hunner afdeeling, terwijl de vervullings-onder-officiëren in het led'g geworden creneau op hunne plaats treden; of wel, beiden vervoegen zich (B. S. § 696,) op het eerste der voor de vuren bepaalde kommando's dáár, waar dit, volgens het reglement, bepaald wordt.

Daar men echter, uit nood, bij inversie in bataille komt en het van belang is, om ter voorkoming van groote en onherstelbare verwarringen, zoodra mogelijk, de regte orde van bataille te hernemen; zoo zoude men zich daarna weder in kolonne kunnen stellen door de volgende bewegingen, *met pelotons links of regts; met pelotons links of regts achterwaarts* of wel *met pelotons links in kolonne om naar de regter*, of *regts in kolonne om naar de linkerzijde te marcheren*; al naar gelang der gelegenheid van 'het terrein en naar mate men, met den een' of anderen vleugel vóór, zich verder vóór-achter-of zijdwaarts zoude verlangen te begeven.

Doch verondersteld, men heeft zich in zijne verwachting van plotseling naar den tegenovergestelden kant der directie aan den vijand het hoofd te moeten bieden, bedrogen of het gevaar is van dien kant geweken, en men kan vermoeden, dat men in den rug zal aangegrepen worden, enz. zoo is het altoos verkieslijk, wanneer het mogelijk is, om den vijand een bataillon in de regte orde tegen te stellen. — Dit nu kan gevoegelijk,

(1) De eerste bijdrage zal de *geschiedenis van het krijgsléer* - bijzonderlijk van het *geschutswezen* bevatten.

spoedig en zonder verwarring bewerkstelligd worden door den contramarsch op de volgende kommando's.

1. Contra marcheren.
2. Bataillon regts uit de flank.
3. Regts om.
4. Met pelotons met roten links.
5. Gezwinde pas, marsch.
6. Guides ingerukt.

Op het derde kommando, stelt zich de pelotons-kommandant naast den vervullings onder-officier, die deszelfs plaats in het eerste gelid heeft ingenomen. — De linker guides der pelotons plaatsen zich één voet achter het creneau van den linker vleugel en front naar den adjudant (die zich eenige passen vóór en met het gezigt naar den guide des eersten pelotons gesteld heeft, en geholpen door den onder-adjudant, op gelijke wijze, achter den laatsten guide geplaatst) al de guides gezwind in dezelfde rigtingslijn brengt.

Op het vijfde kommando wordt door ieder peloton de contra marsch verrigt, ingevolge de grondregels; der P. S., VI, 4, 276 en volg; zoodra echter het voorste rot tot omtrent op de hoogte van den staanden guide gekomen is, laat de pelotons-kommandant *halt* en *front* maken, plaatst zich zelve met de borst tegen den registerarm van den genoemden guide en volbrengt daarop de rigting.

Op dit zelfde vijfde kommando begeven zich de tamboers enz., zoodra zij door kunnen komen, gezwind voorwaarts en door de opening henen van het 3de en 4de peloton.

Op het zesde kommando, rukken de guides op de gebruikelijke wijze in, en de adjudanten begeven zich naar hunne plaats.

Veronderstellen wij verder, dat de vijand of geene werkelijke attaque op onze flank heeft bedoeld, of dat onze prompte wijze, van bij inversie front te bieden, hem heeft gedecontenanceerd of dat ons vuur in die stelling met zoo veel kracht, heeft gewerkt, dat hij terug deinst; om het even, men wil de manœuvre, die hoofdzakelijk tot eigen beveiliging zoude hebben moeten strekken en dus werkelijk defensief was, ten spoedigste tot aangrijping met geveld geweer of overhoopwerping van den vijand of deszelfs positie doen dienen en alzoo offensief ageren, zoo zoude men zich in kolonne *d'attaque* kunnen formeren en daartoe de gebruikelijke kommando's behouden van:

1. Kolonne *d'attaque*.
2. Met regter- en linker-pelotons op het midden in kolonne.
3. Bataillon links en regts (of liever) regts en links om.
4. Gezwinde pas.
5. Marsch.

Op het tweede kommando, stellen zich alle pelotons-kommandanten vóór het midden hunner pelotons, en waarschuwen dezelve nopens de te verrigten wending.

Op het derde kommando, maken het 1ste, 2de, 3de en 4de peloton *regts* en de 4 overige pelotons *links om*, allen naar achteren uitspringende, met uitzondering van het 5de peloton, hetwelk naar voren deboiteert. — De adjudant stelt zich eenige

passen vóór en tegen over het creneau van den kommandant des vierden pelotons en de adjudant onder-officier gelijkewijze achter dit creneau, zich successief terug trekkende, om het punt aantewijzen, waar de vervullings onder-officiëren van het linker half-bataillon zullen komen te staan, naar mate zij in de kolonne inrukken.

Op het vijfde kommando neemt de beweging van het geheel eenen aanvang.

De kommandant des vijfden pelotons, staande nevens deszelfs linker guide, blijft voor zijn persoon staan, laat zijn peloton voorbij zich heen trekken, en op het oogenblik, dat zijn vervullings onder-officier juist tegen hem is, kommandeert hij:

1. Vijfde peloton.
2. Halt.
3. Front.
4. Regts rigt u.
5. Staat.

Op deszelfs derde kommando plaatst zich de vervullings-onder-officier in de rigting, door de adjudanten aangewezen, en de pelotons-kommandant begeeft zich, na het vierde kommando te hebben uitgesproken, naar den linker vleugel van zijn peloton en doet aldaar het vijfde kommando.

De kommandant des vierden pelotons blijft even eens en ter hoogte van den adjudant staan, en zoodra het laatste rot zijne afdeeling hem voorbij is, laat hij dezelve *halt* en *front* maken, gaande, na het kommando *links rigt u*, op zijne plaats aan den regter vleugel.

Alle pelotons trekken zich op dezelfde wijze achteruit en nemen hunnen stand in de kolonne; alleenlijk daarbij in acht nemende, dat daar dezelve zich moeten kruiseu (*croiseren*), om de voor hen bepaalde plaats in te nemen, het 6de, 7de en 8ste peloton vóór de andere pelotons moeten heen trekken, even als zulks ten aanzien van het 5de peloton, hierboven, reeds is opgegeven; zijnde het namelijk de vervullings-onder-officiëren dezer pelotons, die tot rigtsnoer der divisien verstrekken, B. S. § 678.

Bovenstaande aanmerkingen aan het oordeel van deskundigen onderwerpende; hoop ik later op de *kolonne d'attaque* terug te komen, als eene manoeuvre, die, buiten andere einden, eene geschikte en eenvoudige gelegenheid aanbiedt, om daaruit een bataillon, om het even naar welke zijde, front doen te nemen.

Ingezonden door den Kapitein BÜZER, 2de Bat.
1ste Afd. Mobile Schutterij van Overijssel.

I E T S

OVER DE

Vestingdienst.

Uit de onderscheidene nummers van den *Militairen Spectator* is ons gebleken, dat zijn doel niet is, om zijnen lezers altijd iets nieuws aan te bieden; evenmin, om eenig onderdeel van de militaire wetenschap grondig te behandelen.

Hij heeft daarin gelijk! immers meermaals is het gezegd: *«er is niets nieuws onder de zon»*, en ten andere is hij geen verspreider van het licht, maar wel de getrouwe waarnemer der uitwerkselen van hetzelfde; - daarbij met zich niet te veel te willen verheffen, zal hij zich meer vrienden maken! - daarin gelijk aan den eenvoudigen man die overal zijn's gelijken aantreft en met hem instemt, zoo ook zal *Spectator* eenmaal de goedkeuring van het leger wegdragen, en zullen vele leden van hetzelfde hem de hand durven toereiken, en met hem voor het nut en de belangen van het dierbaar vaderland, met de pen trachten te verkrijgen, wat de soldaat dikwerf op geene andere wijze - tegenover - van zijne meerderen verkrijgen kan.

In de nummers 7 en 8 van den *Militairen Spectator*, vindt men iets over de vestingen en vestingdienst. Jammer dat de bekwame man, die deze onderwerpen wilde behandelen, aan anderen het vervolg van zijnen arbeid heeft overgelaten. Veel, veel had hij nog te zeggen; want te weinig zijn de militairen bekend met het nut der vestingen en met de verdediging derzelfde. En daarom - ook te regt - rangschikken vele bekende schrijvers, als: *Déville, Vauban, Cormontaigne, Darçon, Bousmard, Gay-de-Vernon, Carnot, von Hausee*, en andere onder de werkzaamheden - om eene vesting in staat van verdediging te stellen - de oefening van de bezetting met betrekking tot die verdediging;

Elk wapen zou bij die exercitien winnen!

De *artillerie* zou ontwaren, dat zij ten onregte hier barbetten had weggegraven, daar schietgaten verkeerd had ingesneden; weder daar te veel of te weinig geschut had geplaatst; dat bij nacht zij niet genoeg licht om en voor de aangevallene punten kon brengen, en dus haar kanon-vuur niet naar wensch rigten - dat de faces en flanken niet waren ingerigt, om onverwacht op dezelve meer geschut te kunnen plaatsen enz.

De *infanterie* en *kavallerie* zouden bekend worden met de onderlinge gemeenschap en verdediging der werken; de officieren belast met eenigen uitval, zouden zien van waar zij ondersteuning hadden te wachten en hoe en waarop zij moesten terug trekken. Zij zouden, met de verdediging van eenig buitenwerk belast, leeren, van waar de vijand tot hen kon komen, hoedanig zij zich moesten bewaken, verdedigen, andere werken ondersteunen enz.

De *ingenieurs* zouden hunne theoretische bespiegelingen meer met de bewegingen der infanterie, artillerie en kavallerie in overeenstemming brengen; de gemeenschap der werken zoude meer overeenkomstig die bewegingen worden aangelegd of verbeterd; zij zouden de gemeenschap met het open veld en den terugtogt van eenen terug gedrevenen uitval doelmatiger verzekeren; zij zouden meer eigen worden met de bewegingen der troepen en zoo doende de verdediging eener vesting meer veerkracht bijzetten; want velen dier heeren zien alleen in de vestingwerken, het tracé, het relief, defilement enz. en vergeten dat de langdurigheid eener verdediging vooral afhangt van het nemen en hernemen der onderscheidene vestingwerken.